BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

Anul 131 Sibiu, 1 decembrie 1983 Nr. 45—46/1983

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

1918 — STATUL NAŢIONAL UNITAR ROMÂN — 1983

CALENDAR DE INIMĂ

A fi contemporani cu Unirea

gînd la 65 de ani de la marea faptă de la 1 decembrie 1918

Unirea de la 1 decembrie 1918 a fost împlinirea unui vis de veacuri, visat noapte de noapte şi zi după zi de toţi românii de pretutindeni.

La început românii au fost una, un neam, o ţară, o glie, un suflet, o credinţă, o inimă, un gînd, o limbă, un ideal, o geografie şi o istorie, rotunde ca pîinea, ca soarele şi ca luna plină, închegate desăvîrşit ca desăvîrşirea cercului între celelalte forme din lumea geometriei. Statul dac centralizat al lui Burebista, moştenit de noul popor în formare, din daci şi din romani aşa a fost, aici a fost, întreg a fost, unit şi unic a fost.

Şi dacă au venit peste el alţii, unii trecînd în goana cailor cu care erau înfrăţiţi întru sălbăticie, iar alţii mai îmblînziţi, dar tot fără drept de rămînere, au rămas o vreme la noi, cu viclenie ispitind blîndeţea noastră, ca să ne ia locul, în cele din urmă au fost nevoiţi să înţeleagă că trebuie să ne lase în pace şi să plece şi ei, înainte de a nu se trezi că nu mai are cine pleca.

Românii, ca şi strămoşii lor, s-au dovedit puternici, viguroşi prin alcătuirea fizică şi prin cea spirituală, rezistenţi şi răbdători, luptători inteligenţi şi biruitori cuminţi. Şi-au ştiut dintotdeauna dreptatea de partea lor, după cele mai drepte dintre legile oamenilor şi ale lui Dumnezeu, şi aşa au răzbătut prin istorie, în cele mai întunecate dintre veacurile întunecate de năvăliri nedrepte şi silnice, peste casa şi peste avutul lor. S-au dovedit a fi din specia pietrei munţilor lor — piatră ce nu poate fi desprinsă pentru că vine din adînc, din inima pămîntului; s-au dovedit a fi din specia stejarului, pe care nici o furtună nu-l poate sminti din locul în care s-a înşurubat prin mii de rădăcini, în glie; s-au dovedit a fi specia trestiei, pe care nici cel mai cumplit uragan n-o poate rupe, pentru că ştie să se îndoaie cînd trebuie şi uraganul alunecă neputincios şi trece, iar ea se îndreaptă apoi şi cu fruntea sus biruieşte timpul.

Au venit şi vremuri mai îndelungate de suferinţă. Rînduielile istoriei, adesea ţesute din interese contradictorii, din sete oarbă de putere, din rîvnire nedreaptă la bunul vecinului şi din alte cauze, care n-au fost ale vrerii noastre, ne-au adus în situaţii care ne-au rupt inima în două şi în mai multe bucăţi. Inima a suferit de sfîşierea pămîntului, pe care ni l-au împărţit ca pe cămaşa lui Hristos, de despărţirea fiinţei celei una a străvechii Patrii, în mai multe şi separate. Una s-a numit Moldova, cu toate cunoscutele ei părţi, alta s-a numit Ţara Românească cu Muntenia, cu Dobrogea şi Oltenia, a treia Transilvania, cu Ardealul, cu Banatul, cu Crişana şi Maramureşul. Şi nu numele le-a despărţit, căci numele ale lor erau, şi ale lor au rămas, şi vor rămîne în vecii vecilor, ci graniţele care le-au tăiat în bucăţi, separînd surorile ca pe nişte străine. Şi aşa, mărunţite, au putut fi lovite mai uşor, s-au putut apăra mai greu şi uneori, unele, au căzut şi sub robie cu adevărat străină.

Dar inima, deşi ca o pecete ruptă în trei, a rămas una, şi cum a bătut în pieptul uneia din surori, aşa a bătut şi în pieptul celorlalte, acelaşi sînge circulînd dinspre trupurile lor spre centrul cel unic, spre izvorul simţirii şi al cugetului, al visului şi al speranţei că într-o zi vor fi din nou una. Au vorbit mereu aceeaşi limbă, au cîntat aceleaşi cîntece nostalgice, au crezut în acelaşi viitor care se aduna în fiinţa ce urma să restaureze *Dacia Felix* şi să fie România, *„Statul naţional unitar român"*.

Acest vis s-a împlinit la 1 decembrie 1918, prin hotărîrea Adunării Naţionale de la Alba Iulia. Căci 1 decembrie 1918 a fost ziua de culme, ziua de încheiere a unui proces îndelung dorit, a unor

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

Gînduri la aniversarea a 65 de ani de la Marea Unire a Transilvaniei cu Ţara Mamă

Poporul român, răsărit din viguroasa tulpină daco-romană, şi-a croit un drum statornic în istorie, avînd conştiinţa că e stăpîn dintru începuturi al acestor binecuvîntate meleaguri din spaţiul carpato-danubiano-pontic. El a apărut pe scena istoriei ca un popor creştin, astfel încît, vorbind despre originea poporului român nu putem să nu amintim şi de creştinism, care alături de romanitate, este a doua coordonată principală a etnogenezei româneşti.

Cu plămada creştină în suflet primită, după tradiţie, prin predica în Scyţia Minor a Sf. Ap. Andrei cel întîi chemat la apostolie, poporul român şi-a păstrat nu numai fiinţa neamului, ci şi limba şi credinţa, în lungul proces istoric continuîndu-şi şi îmbogăţindu-şi viaţa materială şi spirituală din care s-a dezvoltat pe parcurs conştiinţa unităţii de neam.

Principalul factor care vorbeşte în mod deosebit despre unitatea dintotdeauna a poporului român este credinţa sa creştină. Această lege strămoşească a fost legată permanent de sufletul poporului nostru. Ne sînt cunoscute în acest sens pentru perioada mai veche o seamă de mărturii arheologice care ne vorbesc despre prezenţa creştinismului pe pămîntul nostru încă din sec. III—IV după Hristos. Amintim doar cîteva cum sînt: Gemma de la Potaissa cu blîndul păstor, peştera şi porumbelul din sec. III—IV, opaiţul creştin din Dobrogea din sec. IV, donariul cu monograma lui Hristos din sec. IV descoperit la Biertan—Mediaş, opaiţul cu cruce de la Alba Iulia, vasul ceramic cu inscripţie şi simboluri creştine din sec. IV, descoperit la Moigrad—Sălaj, etc.

Rezultatele investigaţiilor arheologice au demonstrat că viaţa populaţiei băştinaşe şi-a urmat firul neîntrerupt pe aceste locuri, manifestările de cultură materială şi spirituală prin factorii principali care probează prezenţa şi continuitatea noastră în epoca migraţiilor, în cadrul procesului de asimilare a populaţiilor care au venit pe teritoriile noastre inclusiv a slavilor (M. Muşat-Ion Ardeleanu, *De la Statul geto-dac la statul român unitar*, Buc. 1983, pag. 79). În acest context istoric e demnă de amintit informaţia pe care ne-o oferă „Oguzname", cea mai veche cronică turcească care ne spune că la anul 839 exista o „ţară a românilor" amintită cu prilejul unei ciocniri armate dintre români şi cumani (M. Muşat-I. Ardeleanu, *op. cit.*, pag. 83).

De asemenea e importantă relatarea din cronica notarului anonim al regelui Bela privind existenţa la sfîrşitul sec. IX şi începutul sec. X a unor formaţiuni

(Continuare în pag. a 2-a)

† EMILIAN
Episcop al Alba Iuliei

Alternativa ce ne stă în faţă

Război şi pace. Aceste cuvinte cuprind, în sine, probleme fundamentale ale omului şi ale rostului său pe acest pămînt. Ele angajează atît structura morală a omului, cît şi forţele economice şi organizatorice ale fiecărui popor.

1. În mod obişnuit, prin război înţelegem o formă de violenţă colectivă în rezolvarea unor probleme privitoare la viaţă. Războiul este dezlănţuire sălbatică de ură. În desfăşurarea lui, se încalcă toate drepturile şi se dezonorează demnitatea fiinţei umane.

Astăzi, cuvîntul „război" este asociat şi cu posibilitatea dispariţiei întregii civilizaţii şi a vieţii însăşi. În această alarmantă şi întunecată perspectivă, războiul este cea mai mare crimă îndreptată împotriva omului înrudit, spiritual, cu Dumnezeu, izvorul vieţii.

2. Pacea este cea dintîi condiţie a dezvoltării materiale şi spirituale. Sub raportul creaţiei, ea este un imperativ divin, sădit în însăşi energiile cosmosului, în legile vieţii. Sf. Scriptură ne spune că Dumnezeu a creat totul în pace şi pentru pace. Potrivit acestei meniri a întregului univers, a omului în special, pacea este şi un act voluntar, conştient. Ea are deci şi o valoare morală. În starea de pace este angajată voinţa liberă, mintea şi inima omului. În această angajare, creştinul are o atitudine ziditoare, optimistă. Între „război şi pace" el se pronunţă, în modul cel mai hotărît, pentru pace. Creştinul ştie că ultimul scop al istoriei este lărgirea hotarelor împărăţiei lui Dumnezeu pe pămînt. Această împărăţie este lumină, certitudine, „pace şi bucurie în Duhul Sfînt" (Rom. 14, 17).

3. Pacea este şi o lucrare divin-umană. În cadrul ei, susţinem şi promovăm principiile fundamentale ale armonioasei vieţuri şi convieţuiri: dreptatea, libertatea şi egalitatea tuturor.

Atunci cînd fiecare om primeşte ceea ce este al său şi săvîrşeşte cele ce sînt potrivite cu voia lui Dumnezeu, motivele de vrajbă şi duşmănie dispar. Într-o armonie vie, „dreptatea se sărută cu pacea". Pacea este, astfel, o stare de spirit ziditoare, dinamică. Ea cuprinde toate gîndurile, toate ostenelile, mintea şi inima omului, întărite de harul dumnezeiesc şi purificate de un cuget curat.

4. Mijloacele pentru înfăptuirea, în mod treptat, a stării de pace, sînt multe şi variate. Accentuăm însă faptul că pentru creştin puterea care sudează, spiritual, toate strădaniile în direcţia păcii, este iubirea activă. Prin ea, creştinul luminat de credinţa lucrătoare vine în întîmpinarea păcii ca dar dumnezeiesc.. „Pacea mea o dau vouă" (Ioan 14, 27), zice Mîntuitorul.

Pacea Mîntuitorului „covîrşeşte orice minte" (Filipeni 4, 7). Ea ne ajută, pe temeiul iubirii, să luăm în considerare şi punctul de vedere al semenului, înţelegîndu-l. În acest sens, avem datoria să cultivăm capacitatea de transpunere în situaţia celuilalt, să-i ascultăm opinia. Aceasta presupune un program înfinit întru a smulge, din suflet, ambiţia deşartă, ,mîndria, egoismul. Realizarea acestui program moral proiectează, spre zări de pace, relaţiile dintre oameni.

5. Reţinem, aşadar, că esenţa lumii fiind lăuntrică, pacea îşi are rădăcinile în sufletul omului. Mîntuitorul ţine seama de acest adevăr şi, în Predica de pe Munte, interzice nedreptatea, jignirea, lezarea demnităţii omului chiar şi numai în gînd. Sfinţii Părinţi ne spun că realizarea acestei înalte staturi morale previne încordarea, duşmănia şi înfrumuseţează, în durabilă şi adevărată bucurie, relaţiile dintre oameni.

6. Să ne primenim, deci, cugetul. Să ne întărim voinţa întru a voi o viaţă dreaptă pentru fiecare popor, indiferent de gradul de civilizaţie, de zona geografică în care se află. Să adîncim unitatea de vederi asupra destinului omului pe acest pămînt: acela de a se perfecţiona, lăuntric, întru zidirea păcii.

Cuvîntul frumos în favoarea păcii să-l şi unim cu fapta ziditoare, concretă, universal corespunzătoare, în slujba ei. Bucurîndu-ne de roadele progresului şi ale păcii, să-l rugăm pe Atotţiitorul să ne ajute să ne întoarcem, în mod firesc, „cu pace", la El.

„Revarsă, Doamne, pacea Ta peste noi, căci toate lucrurile pentru bucuria vieţii noastre le-ai făcut" (Isaia 26, 12).

Pr. *Gheorghe Răţulea*

Pentru întîia dată la Alba Iulia

Sînt tot mai puţini oameni în viaţă, dintre aceia care au avut fericirea să fie în cetatea Alba Iulia la ziua cea mare a îndeplinirii idealului de unitate naţională a poporului român — 1 Decembrie 1918.

Pentru cei ce mai sînt în viaţă amintirile năvălesc fără încetare şi încep să se impună, fără a fi cu putinţă să li se pună, vreun zăgaz. Iată de ce nu le putem rezista nici noi şi le aşternem acum, pe hîrtie.

Era în toamna aceea, pe la jumătatea lui noiembrie, o zi geroasă şi cu ploaie. Mă aflam cu copiii în capul satului — sat nu departe de Cetatea lui Mihai Viteazul — trimişi de părinţi să îngrijim de nişte orătănii şi să mai scape mamele de gurile noastre, care nu mai încetau cu întrebările.

După amiazi, vedeam venind, pe rînd tot cîte unul sau doi ostaşi. Se întorceau de la război.

Primiseră „Urlaub" — concediu, învăţaserăm să-i zicem de la nemţii ce trecuseră pe la noi.

Pe la patru după amiază, veni în fuga mare, fratele Ion şi-mi spuse la ureche: „Hai acasă că a venit tata." Trecuse pe drum dar nu l-am cunoscut pentru că plecase de acasă de doi ani.

M-am dus repede şi cînd l-am văzut şezînd pe scaun, cu mustaţă mare, mi se părea că-l văd pe Franţ Iosif al cărui chip îl aveam pe perete, semn al loialităţii faţă de stăpînire.

Cu greu m-am lăsat dumerit să merg pe genunchii tatii. Ne-a povestit, cum numai el ştia să povestească, cîte a petrecut în Bosnia şi Herţegovina şi am înţeles că vine de la Ciucea, fără să ştiu în ce ţară este această localitate, unde s-a oprit frontul şi a venit acasă să fie „de faţă" la marea adunare de la Alba Iulia.

În zilele ce au trecut m-am dus cu tata în „Pojeră" să aducem lemne pentru iarnă, căci aştepta să plece iar pe front ca şi cînd nu isprăvise lucrul pe care îl începuse cu doi ani în urmă.

Îmi amintesc că m-a întrebat: cum îmi place la şcoală şi dacă învăţ bine, căci, tot ca să scape de gura mea, mama m-a trimis cu fratele mai mare la şcoală şi dascălul văzînd că răspund la întrebări, alături de ceilalţi, m-a înscris în clasa întîi, deşi nu împlinisem şase ani.

A venit ziua cea mare. Oamenii se pregăteau să meargă la Alba Iulia. Circa treizeci de căruţe erau gata să plece în zorii zilei. Tata avea să meargă cu căruţa cu moşul Nicolae, fratele dînsului mai mare, şi cu unchiul Vasilie al lui Stan, cumnatul tatii.

Seara mama îmi pregătise nişte cioareci noi, de lînă şi ghetuţe noi „de box" cu care făcuseră cunoştinţă, pentru prima oară, picioruţele mele, învăţate pînă atunci numai cu opinci.

(Continuare în pag. a 2-a)

† VASILE
Episcopul Oradiei

A fi contemporani cu Unirea

(Continuare din pag. 1)

lupte îndelung purtate, a unor voinţe hotărît exprimate, izvorîte din aceeaşi inimă ce fusese pînă atunci împărţită. Ea s-a tot adunat şi a mers spre ţintă, pînă cînd, odată cu miile de transilvăneni înarmaţi cu „credenţionale" de la toţi vecinii, a ajuns la 1 decembrie 1918 la Alba Iulia.

Ce dreptate avusese la 1542 străinul Martinuzzi, cînd îi scria episcopul de Kalossa: *„Din vechime se frămîntă transilvănenii cu gîndul să se desfacă de acest regat al Ungariei şi să trăiască după exemplul Moldovei şi Munteniei şi nu vor întîrzia să facă pasul acesta"*. Iată, l-au făcut!

La Alba Iulia s-a desăvîrşit procesul regrupării într-o singură unitate, într-o singură fiinţă a românilor din spaţiul carpato-danubiano-pontic, spaţiu din vremuri imemorabile al nostru, al celor născuţi în el.

Unirea de la 1 decembrie 1918, a ajuns la Alba Iulia, dar era pornită pe drum, de mult, de foarte mult, din prima zi în care românii s-au văzut despărţiţi. N-a fost zi lăsată de la Dumnezeu să nu se audă suspin de întoarcere la unitate. *„Noi vrem să ne unim cu Ţara"* s-a strigat pe Cîmpul Libertăţii. *„Existenţa unui popor nu se discută, ci se afirmă"*, spusese Ioan Raţiu, memorandistul, şi iată că la Alba Iulia poporul o afirmă. Uneori suspinurile de întoarcere la unitate s-au prefăcut în uragan de mînie, şi în strigăte după dreptate, şi au căpătat nume, şi s-au numit Grigore Ureche, apoi Mihai Viteazul, apoi Dimitrie Cantemir, apoi Horia, Cloşca şi Crişan, Apoi Tudor Vladimirescu, apoi Nicolae Bălcescu, apoi Avram Iancu, apoi Alexandru Ioan Cuza, apoi *Memorandiştii* şi cîte alte nume n-au mai avut, de la vlădică pînă la opincă, de la dascălii de şcoli şi preoţii satelor, pînă la gazetarii care făceau cu rîndul şederile de pedeapsă la Seghedin sau la Vaţ, mai ales în ultimii 51 de ani, în aşa-numita perioadă a dualismului (1867—1918), cînd s-a înteţit parcă mai mult ca oricînd, politica de deznaţionalizare a elementului românesc, deşi majoritar, autohton, istoriceşte acasă la el, cu strămoşii lui de mii de ani sub glie, în cimitirul satelor lor, acolo de unde erau ei.

În Transilvania, călătorul să calce pămîntul cu grijă şi cu adînc respect, cu capul descoperit ca într-o catedrală. Sub pasul lui au curs multe lacrimi, a curs mult sînge, e îngropată multă suferinţă. Pe-aici a trecut Mihai Viteazul, acest chip al visului tuturor românilor, din toate veacurile şi din toate colţurile locuite de români. Ascultaţi-l dinspre podiş şi dinspre munte, căci cuvintele i-au rămas ascunse şi vii în graiul vîntului şi în aburul pămîntului: *„Iar în toată această a mea străduinţă, nici Ţara Moldovei, nici aceasta (Ardealul), nu mi-au fost mai puţin în grijă decît Muntenia"*.

Nu treceţi în fugă prin Şelimbăr. Domoliţi pasul şi descoperiţi-vă. Stingeţi cuvintele şi orice alte gînduri, cînd intraţi în Alba Iulia. După ce veţi vedea cu uimire intrarea lui Mihai şi vă veţi bucura, încercaţi-vă bine puterile sufletului înainte de a ajunge în faţa roţii lui Horia. Pentru voi i se zdrobesc oasele pe roată, cum i s-au zdrobit cîndva lui Hristos, pe cruce. Încercaţi-vă puterile: acum ori niciodată! Treceţi în locul lui, de fapt în locul vostru, căci acolo aţi cîştigat libertatea. Şi de acolo s-a născut acest 1 decembrie 1918, din dîrzenia şi din jertfa acestui sfînt ţăran., iubitor de dreptate şi libertate. Erou.

Nu hoinăriţi cu gîndul aiurea prin Munţii Apuseni: de după fiecare copac vă priveşte Iancu. Mergînd spre Alba Iulia vă însoţeşte şi el. *„Rămîneţi să discutaţi, domnilor, că eu mă duc să fac revoluţie"*, le-ar fi spus unor iubitori de vorbe Şi fapta lui împreună cu faptele celorlalţi a pregătit Alba Iulia cea de la 1 decembrie 1918. Într-acolo îndemna el prin legendarul ordin, de fapt o întreagă cuvîntare în intenţia lui şi în aşteptarea ascultătorilor, cea mai scurtă ce s-a rostit vreodată: „No, hai"!

Nu treceţi ca prin orice alt loc prin Sibiu, prin Braşov, prin Blaj, prin Cluj, prin Oradea, prin Arad... Atenţie: cel de colo e Bărnuţiu, celălalt e Bariţiu, dincolo e Şaguna, mai încoace e Cipariu, într-un loc e Andrei Mureşanu, într-altul căpitanii Iancului, colo e Vasile Goldiş, mai încolo... cîţi alţii, pe care cei numiţi mai sus n-au vrut decît să-i cuprindă într-un minim simbol, căci cine i-ar putea cuprinde pe toţi! Ne-ar trebui o carte de nume şi ea ar fi un pomelnic al suferinţelor şi al luptelor.

Acum 65 de ani se îndreptau spre Alba Iulia nu numai cei 100.000 de transilvăneni care au hotărît unirea. Erau acolo şi reprezentanţii celorlalte părţi din ţara care îşi recăpăta forma dintîi. Dar erau, mai ales, milioanele nevăzute de români care adunaseră în ei toată nerăbdarea secolelor de aşteptare. Cei 100.000 erau milioane şi milioane şi aşa se simţeau, căci există momente în istorie cînd insul simte că nu e singur, că el nu este doar el, ci că îi poartă în el pe toţi cei de dinaintea lui care au sperat, au aşteptat, au luptat şi au murit înainte de a-şi împlini visul. Împlinindu-se acum, se împlineşte pentru toţi. Prin cei prezenţi, vin la ceasul biruinţei şi al bucuriei toţi cei din trecut, care l-au aşteptat.

Şi aşa cum toţi au fost prezenţi la ziua cea mare de la 1 decembrie 1918, venind din tot trecutul nostru, să ne întoarcem şi noi acolo, cu recunoştinţă nemărginită.

Să nu oprim lacrima bucuriei să alunece ca o mîngîiere pe amintirea celor ce au îndrăznit, pe amintirea celor ce au hotărît, pe amintirea celor mulţi care prin veacuri au clădit gîndul şi fapta unirii.

Fiecare zi din viaţa noastră de români să fie un 1 decembrie 1918. Numai aşa putem fi contemporani cu cei ce au înfăptuit marele vis. Căci fără a fi contemporani, nu sîntem nimic. Viaţa şi puterea noastră stă în *Unire*.

Gînduri la aniversarea a 65 de ani

(Continuare din pag. 1)

statale, cnezate şi voievodate, cum ar fi cel al lui Menumorut în vestul Transilvaniei cu reşedinţa la Biharia, al lui Gelu numit „ducele blahilor" în podişul Transilvaniei, şi al lui Glad în Banat şi altele.

În continuarea evoluţiei istorice a teritoriilor noastre cît şi sub presiunea exercitată de invazia mongolă şi de către regatul maghiar aceste cnezate şi voievodate vor sta la baza închegării în sec. XIV a statelor feudale româneşti independente: Muntenia, Moldova şi Transilvania.

Suportul vital în apărarea gliei străbune şi a neamului îl constituie în această perioadă, ca de altfel şi pînă acum factorii de bază: originea comună, unitatea de credinţă şi neam, de limbă şi cultură, unitatea geografică, precum şi relaţiile economice, de aceea voievozii români au căutat să se folosească de aceşti factori ca să asigure dăinuirea noastră ca stat, chiar dacă datorită vitregiilor vremelnice, poporul nostru a fost nevoit să trăiască despărţit în multe provincii româneşti.

Aşa se explică faptul că românii, pentru a-şi păstra fiinţa au ţinut cu o mînă de coarnele plugului şi cu alta sabia, ridicîndu-se dintre ei din vreme în vreme mari voievozi, bărbaţi ai faptelor măreţe cum sînt Mircea cel Bătrîn, Iancu de Hunedoara, Vlad Ţepeş, Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul şi mulţi alţii, care purtînd nenumărate bătălii au continuat tradiţia luptei pentru apărarea libertăţii şi a gliei strămoşeşti.

Un aspect interesant care trebuie evidenţiat în acest context este şi acela că unii domnitori munteni şi moldoveni au stăpînit întinse domenii în Transilvania cum sînt cele de la Almaş, Făgăraş, Geoagiu, Cetatea de Baltă, Ciceu etc., fiind de asemenea vrednice de amintire binecunoscutele ctitorii ale lui Ştefan cel Mare: episcopiile de la Vad şi Feleac.

În tot acest timp un rol deosebit l-a avut şi Biserica, care prin ierarhii şi clericii ei a stat întotdeauna alături de voievozi, alături de popor, mărturisind acelaşi crez, avînd acelaşi ideal materializînd prin cuvînt şi faptă lent, dar sigur, visul unităţii noastre.

Dar năzuinţa seculară spre unitate a românilor a fost concretizată în această vreme mai ales prin faptele de vitejie ale lui Mihai Viteazul care a înscris o filă de aur în istoria neamului, reuşind să unească la 1600, e drept pentru scurtă durată, pe români sub un singur sceptru, marele Voievod intitulîndu-se: „Io Mihai Voievod din mila lui Dumnezeu Domnul Ţării Româneşti, al Ardealului şi a toată Ţara Moldovei."

Deşi înfăptuită pentru scurtă vreme, unirea lui Mihai Viteazul a străbătut cugetele tuturor românilor, veacuri de-a rîndul întărind conştiinţa originii comune.

Conştiinţa de sine a poporului a căpătat în manifestările ei forme diferite, una din acestea şi cea mai importantă fiind determinată de rolul cărturarilor în afirmarea conştiinţei unităţii de limbă, de cultură, de credinţă, de datini, scrierile lor prezentînd o adevărată istorie naţională în care vorbeşte însuşi poporul.

Pe linia aceasta e necesar să amintim rolul avut de mitropoliţii aflaţi de o parte şi alta a Carpaţilor, pentru promovarea culturii, căci aceştia au păstrat aprinsă făclia care a luminat drumul în vremuri de vitregii. Astfel Mitropolitul Varlaam al Moldovei a dat la lumină Cazania sa la anul 1643 tipărită pentru „toată seminţia românească", iar prin osîrdia Mitropolitului Simion Ştefan al Bălgradului a apărut la Alba Iulia în 1648 Noul Testament, monument de cultură, în a cărei predoslovie se pune problema unităţii limbii şi poporului român, opera aceasta devenind „trîmbiţa redeşteptării unităţii naţionale de-a lungul veacurilor".

Vrednici de pomenire sînt Sf. Ierarhi Ilie Iorest şi Sava Brancovici, foşti mitropoliţi ai Transilvaniei în sec. XVII care au apărat dreapta credinţă în faţa calvinismului, susţinut de stăpînirea de atunci, iar în sec. XVIII amintim lupta dusă pentru apărarea ortodoxiei de Sf. Cuv. Mărturisitori Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara şi Sf. Mc. Oprea Nicolae, împotriva uniaţiei cu Roma care urmărea desmembrarea unităţii de neam.

În acelaşi timp e necesar să amintim şi răscoala lui Horea Cloşca şi Crişan din 1784 care urmărea dobîndirea de drepturi pe seama românilor din Transilvania, răscoală care s-a încheiat prin moartea martirică în urma zdrobirii lor cu roata la 1785 pe Dealul furcilor de la Alba Iulia.

Lupta întruchipată prin Tudor Vladimirescu care dorea„ slobozenie din afară şi dinlăuntru", avea să se contureze puternic pe Cîmpia Libertăţii în 3/15 mai 1848 prin strigătul mulţimii: „Vrem să ne unim cu ţara", aceasta dorinţă devenind o necesitate istorică pentru destinul poporului român.

Odată cu înfăptuirea unirii Principatelor Române la 24 ianuarie 1859, „act energic al întregii naţiuni române", drumul către „România cea Mare", era deschis. Ecoul acestui măreţ eveniment istoric s-a făcut simţit şi în Transilvania căci au rămas consemnate memorabilele cuvinte: „Românii din Transilvania în împrejurările de faţă numai la principate privesc; numai de aici aşteaptă semnul, numai de aici îşi văd scăparea. Cînd s-a ales Cuza domn, entuziasmul la românii Transilvaniei era poate mai mare decît în Principate..."

Pe linia organizării bisericeşti de importanţă deosebită trebuie reamintită refacerea ca episcopie a vechiului scaun vlădicesc al Transilvaniei cu sediul la Răşinari, iar la 1864 ca Mitropolie la Sibiu şi dobîndirea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române în anul 1885, cu urmări pozitive pentru păstrarea, atît a unităţii de credinţă cît şi a unităţii de neam, făcînd posibilă reorganizarea învăţămîntului teologic şi dezvoltarea culturii teologice în contextul celui naţional.

Războiul pentru independenţă şi proclamarea acesteia la 9 mai 1877 a fost o împlinire a străduiilor spre unitate şi libertate, iar dobîndirea neatîrnării conducea în chip firesc spre desăvîrşirea unităţii statale împlinită la 1 Decembrie 1918.

*

Evocînd actul istoric de la 1 Decembrie 1918, gîndurile noastre se duc cu 65 de ani în urmă, cînd, pe cîmpul lui Horea se împlinea, prin cei 1228 delegaţi, învăţători, preoţi, avocaţi, medici, studenţi, muncitori, ţărani, în prezenţa a peste 100.000 de reprezentanţi ai poporului român, veniţi din Transilvania şi Banat, visul de veacuri al poporului de unire a Transilvaniei cu România.

Nu se putea face o alegere mai fericită a locului pentru acest act istoric decît Alba Iulia, pentru că acest oraş încrustase pe răbojul istoriei sale evenimente de mare însemnătate în viaţa poporului nostru: vechi centru militar, politic şi administrativ al Daciei romane, locul celei dintîi uniri a românilor sub Mihai Vodă Viteazul, loc al martiriului eroilor Horea, Cloşca şi Crişan, loc în care a fost întemniţat Avram Iancu, Alba Iulia fiind deci un oraş cu adînci semnificaţii pentru istoria românilor.

Cu emoţii sfinte recitim paginile care vorbesc despre momentul acestei uniri şi vedem cu ochii sufleteşti pe reprezentanţii aleşi în conducerea Marii Adunări Naţionale de la Alba Iulia cum sînt: Gh. Pop de Băseşti, preşedintele Adunării, Vasile Goldiş, secretar etc., alături de care amintim şi un număr mare de slujitori ai Bisericii, episcopi, vicari, consilieri, profesori de teologie, protopopi şi preoţi, care au stat în primele rînduri ale luptătorilor pentru unitate, ajutînd la formarea şi funcţionarea consiliilor şi gărzilor naţionale aproape în toate oraşele şi satele.

Prin istorica Declaraţie de Unire cu Ţara, adoptată la Alba Iulia, s-a decretat unirea românilor şi a tuturor teritoriilor locuite de dînşii cu România, înscriindu-se astfel o pagină de istorie nepieritoare care marchează începutul afirmării noastre ca stat unitar şi independent.

Pentru întărirea unităţii de neam pecetluită la Alba Iulia s-a căutat să se repare unele nedreptăţi făcute în sec. XVIII, prin distrugerea celor cca. 150 de biserici, zidindu-se în perioada interbelică biserici monumentale cum sînt Catedrala Unirii din Alba Iulia, catedralele din Cluj, Tg. Mureş, Sighişoara, Mediaş, Miercurea Ciuc şi altele, adevărate centre de promovare a tradiţiilor ortodoxe româneşti.

Momentul de răscruce istorică de la 23 August 1944, avea să deschidă largi perspective de dezvoltare ţării noastre, fiind posibilă proclamarea Republicii şi instaurarea unei orînduiri noi democratice, care să dea Patriei chipul nou, în care să se oglindească înfăptuiri în toate domeniile, menite să aducă poporului nostru, propăşire, bunăstare, progres.

Canonizarea sfinţilor transilvăneni în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, ca dealtfel reaşezarea cultului unor sfinţi români în anul 1955, a fost prilej de reafirmare a spiritualităţii ortodoxiei româneşti, legînd prin fire invizibile sufletele celor de azi cu cei care s-au jertfit pentru unitatea credinţei străbune, pentru unitatea de neam, sfinţii fiind, suflet din sufletul poporului, pătrunşi de aceleaşi idealuri.

La această înfăptuire adăugăm împlinirea din anul 1975, cînd Bunul Dumnezeu a rînduit ca odată cu aniversarea a 2000 de ani de atestare documentară a oraşului Alba Iulia şi a 375 de ani de la Unirea înfăptuită de Mihai Viteazul, precum şi la aniversarea pe linie bisericească a 90 de ani de la dobîndirea Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române şi a 50 de ani de la înfiinţarea Patriarhiei Române, să se refacă şi vechiul scaun vlădicesc al Bălgradului, sub titlul de Episcopia Ortodoxă a Alba Iuliei, cu menirea de a reînnoda firul istoric cu al vechiului scaun vlădicesc al Transilvaniei rupt la 1700 şi de a păstra unitatea de credinţă şi de neam pe întinsul judeţelor Alba, Mureş şi Harghita şi cu ceilalţi fii ai Bisericii Ortodoxe Române.

Pentru întîia dată la Alba Iulia

(Continuare din pag. 1)

Pentru tata pregătise din vreme „bituşca" adecă un cojoc nou, frumos, cum numai poienarii cu oi multe aveau.

Nu ştiam de ce mă iau şi pe mine şi nu cutezam să-i întreb, de teamă să nu mă lase acasă.

Dimineaţa, de 1 Decembrie vremea era aspră, fulgi de zăpadă se amestecau cu chiciură, dar în inimile tuturor era voie bună şi multă căldură.

Se auzea de la cîte un căruţ la altul cîntecul „Drum bun, drum bun doba bate. Drum bun, fraţi români ..."

Ajunşi la Alba Iulia ne-am oprit la intrare, lîngă o moară ce străjuia din vechime, dincolo de podul Mureşului. Căruţele s-au oprit şi s-au aşezat una lîngă alta. Cît vedeai cu ochii erau numai oameni îmbrăcaţi în tot felul de haine, fără să ştim de unde sînt şi cum îi cheamă. Maşinile intrau spre inima oraşului. Aveau un alt loc de oprire. Delorenii s-au înşirat cîte doi şi trei, îmbrăcaţi în cojoace şi ţundre, unii cu căciuli pe cap, cei mai în vîrstă, iar cei mai tineri cu pălării cu panglică de treicolori.

Acum aveam să înţeleg de ce am fost luat şi eu. Cu nişte copii ceva mai mari ca mine, aveam să rămînem lîngă căruţe să păzim caii şi bucatele.

Şiruri întregi de oameni de toate felurile înaintau pe drumul ce duce spre Cetate. Noi ne uitam ca la minune şi nu pricepeam îndeajuns de ce se adună atîta nor de oameni.

Am reuşit pe timpul cît a ţinut adunarea să ne strecurăm pe rînd pînă la poarta Cetăţii şi să vedem locul unde au fost închişi Horea, Cloşca şi Crişan.

Aşa pot spune şi eu, că în zorii vieţii, am fost la marea sărbătoare de la Alba Iulia. Et in Arcadia ego.

Au trecut cîteva luni: Pe la începutul lunii aprilie, în anul următor, tata venise acasă. A venit, cît cu trenul cît pe jos, cu o rană la picior, pe care o primise în luptele din apropierea Oradiei Mari. Era pe de o parte bucuros că a venit acasă, la ai săi, pe de alta mîhnit că nu putuse merge pînă la capăt. Rana l-a însoţit toată viaţa. La piciorul rănit trebuia să-l ajutăm ori de cîte ori se încălţa.

Au trecut zece ani. Mă aflam în clasa a 7-a la Liceul Aurel Vlaicu din Orăştie. Se pregăteşte aniversarea a zece ani de la actul unirii de la 1 Decembrie 1918. Directorul nostru, Aron Demian, ne promise că ne duce pe cei din clasa ultimă. Ne-am pus treiculori la chipiu şi ne-am urcat în tren plini de voie bună şi cu cîntece patriotice pînă am ajuns la Alba Iulia. De data aceasta nu ne-am oprit la porţile Cetăţii, ci am intrat înăuntru. Am auzit cu urechile şi am văzut cu ochii noştri marea bucurie a întregii suflări româneşti, legată de ziua de 1 Decembrie 1918. Parcă eram pe cel mai înalt vîrf al istoriei şi al vieţii noastre. Am înţeles de ce lecţiile de română ale directorului nostru Aron Demian erau aşa de înflăcărate şi am înţeles, acum pentru totdeauna, care este destinul neamului românesc.

De Alba Iulia se leagă şi împlinirea celui de-al doilea crez românesc: reîntregirea bisericească, intrarea tuturor fiilor credincioşi ai neamului sub cupola de har a Bisericii ortodoxe, Biserica dintru început şi din totdeauna a moşilor şi strămoşilor noştrii şi a urmaşilor lor.

De atunci de cîte ori trec prin Alba Iulia îmi vine să mă descoper şi am impresia că intru într-o cetate sfîntă, cetate a durerilor, cetate a bucuriei şi a împlinirii idealului celui mai scump al poporului român.

„Telegraful Român" martor al actului Unirii din 1 Decembrie 1918

O scumpă datorie

(Decupaj din „T. R." nr. 125 din 11/24 nov. 1918)

Neamul nostru și-a primit conducere și stăpînire națională românească, deocamdată în făptura Consiliului Național Român, recunoscut de singură putere diriguitoare și hotărîtoare asupra tuturor românilor din vechea Ungarie.

Credința neclătită în răsplata bunului Dumnezeu ne-a ajutat și povățuit să ajungem sfînta zi de înviere națională, ziua în care luăm făptură de neam liber și începătură de viață adevărată, așa după cum o cere firea și duhul românesc, și cum ne îndrumă îndemnurile plămădite în genunea vremurilor și moștenite din moși-strămoși...

Covîrșiți de evlavie ne închinăm Celui ce a făcut să ne răsară soarele dreptății și cu sfințenie vom pomeni din neam în neam jertfele dureroase, care ne-au fructificat gîndirea, ne-au hrănit credința și ne-au oțelit voința.

Dar în drumul lung și neted către viitorul de aur răsare o datorie. O datorie mare și sfîntă: să introducem în mod conștient soarele ce ne-a răsărit, în sufletul neamului nostru de mîine, ca el de aici să răsară și de aici să încălzească și să fermenteze viața națională românească.

Deci toate pricinile și întîmplările, toate silințele și faptele care stau la temelia situației noastre de viață națională liberă, care contribuie la dezrobirea pentru noi a tuturor izvoarelor — pînă acum stăvilite în mod meșteșugit — de bogăție materială și sufletească, să le coborîm în conștiința vie a generațiilor de mîine și în proprietatea adevărată a credincioșilor noștri.

Drept aceea, preoții și învățătorii noștri să nu piardă nici un prilej de a osteni din toate puterile, fie de la catedră, fie de pe amvon, să coboare pe căile tainice ale sufletului razele înviorătoare ale soarelui dreptății și libertății noastre naționale, în împărăția de gîndire și de îndemn a generațiilor tinere și a credincioșilor, creînd conștiința cea mare și unitară a neamului, creînd conștiința adevăraților fii ai lui Traian, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, conștiința care îndeamnă și îndrumă la virtus romana, la fapte mărețe și oprește făptuirea lucrurilor nedreptății, ale patimei și umblarea în căile fiilor fără părinți, fără strămoși și fără Dumnezeu.

Convocare

(Extras din „T. R." nr. 125 din 11/24 nov. 1918)

Istoria ne cheamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizațiunii omenești a scos și neamul nostru românesc din întunerecul roblei la lumina cunoștinței de sine. Ne-am trezit din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumei, liberi și independenți. În numele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, principiu consacrat acum prin evoluțiunea istoriei, națiunea română din Ungaria și Transilvania vrea să-și hotărască însăși soarta sa de acum înainte. Toate neamurile din preajma noastră și-au determinat viitorul prin rezoluțiuni în conformitate cu sufletul lor național. E rîndul nostru acum. Națiunea română din Ungaria și Transilvania are să-și spună cuvîntul său hotărîtor asupra sorții sale și acest cuvînt va fi respectat de lumea întreagă, el este chiar așteptat, pentru ca la gurile Dunării și pe drumul larg, unde comunică pulsul vieții economice între Apus și Răsărit, să se poată înfăptui ordinea, și neamurilor prejmuitoare să li se procure tigna trebuitoare la munca binecuvîntată spre desăvîrșirea umană.

În scopul acesta convocăm:

ADUNAREA NAȚIONALĂ

a națiunii române din Ungaria și Transilvania la ALBA IULIA, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de Duminecă în 18 Noemvrie v. (1 Decemvrie st. n.) a. c. la orele 10 a. m.

La adunare vor lua parte: 1. Episcopii români din Ungaria și Transilvania, — 2. toți protopopii în funcțiune ai celor două confesiuni românești, — 3. cîte un exmis al fiecărui Consistor și Capitlu, — 4. cîte doi exmiși ai societăților culturale: Asociațiune, Fondul de teatru, Asociațiunea Arădeană, etc.), — 5. cîte doi exmiși din partea fiecărei reuniuni femeiești, — 6. de la fiecare școală medie (gimnaziu, școală reală), apoi de la fiecare institut teologic, pedagogic și școală civilă cîte un reprezentant al colegiului profesoral, — 7. cîte doi delegați de la fiecare reuniune învățătorească, — 8. garda națională va fi reprezentată prin cîte un ofițer și un soldat din fiecare secțiune comitatensă, — 9. cîte doi delegați de la fiecare reuniune de meseriași, — 10. delegații partidului social-democrat român, ca reprezentanți ai muncitorimei organizate, — 11. Tinerimea universitară prin cîte doi exmiși ai săi și în fine — 12. fiecare cerc electoral, în care locuiesc români, va trimite cîte cinci reprezentanți (delegați).

Sîntem convinși, că afară de cei care vor reprezenta în chipul arătat mai sus toate păturile sociale ale națiunii noastre la această istorică adunare, unde se va hotărî soarta neamului nostru pentru vecie, se va prezenta însuși poporul românesc în număr vrednic de cauza mare și sfîntă. Se vor lua îngrijiri ca toți cei veniți să fie adăpostiți și să fie părtași la consacrarea celor ce se vor hotărî.

Biroul Consiliului Național a făcut toate pregătirile de lipsă pentru reușita adunării, iar frații Români de pretutindeni sînt rugați să dea și ei tot ajutorul.

Înainte de începerea adunării se vor face rugăciuni în cele două biserici din Alba Iulia, cea ortodoxă răsăriteană și cea greco-catolică.

Toate informațiunile mai departe se dau din partea biroului Consiliului Central Național Român din Arad.

Fii tare, neam românesc, în credința ta, căci iată se apropie ceasul mîntuirii tale!

Amin și Doamne ajută!

Arad, 7/20 Noemvrie 1918.

Marele sfat al națiunii române din Ungaria și Transilvania.

Dr. Gh. Crișan, secretar — Dr. Șt. C. Pop, prezident

Ziua învierii obștei românești

(Din „T. R." nr. 131 din 23 Nov./6 Decembrie 1918)

„Într-aceea, Mihai Vodă, ridicîndu-și tabăra de la Sibiu, înaintă cu încetul spre Alba Iulia. Prin toate orașele pe unde trecu prin cale, locuitorii alergau înainte-i cu daruri, trăgînd puști în semn de veselie și primindu-l cu mare dragoste și entuziasm. Apropiindu-se de Alba, locuitorii orașului și ai județului îl întîmpinară cale de o leghe înainte cu multă cinste și daruri... În aceeași zi, luni, 1 noiembrie (st. n.) Mihai-Vodă intră cu mare pompă în capitala Ardealului. Intrarea s-a făcut prin poarta Sfîntului Gheorghe. De la această poartă pînă la palatul domnesc stau înșirați ostașii de ambele părți ale căiei, în mai multe rînduri, în spatele cărora se grămădiseră mii de mii de popor. Înainte venea episcopul și clerul său, corporațiile orașului, apoi o bandă de muzică... În urma acestei orchestre venea Mihai călare pe un măreț cal alb..."

Astfel descrie nemuritorul Bălcescu intrarea lui Mihai Viteazul în capitala biruinței de vecinică lumină.

Atunci a intrat plăzmuitorul conștient al idealului sfînt și mare: unitatea națională politică. A intrat numai el, zămislitorul viu. Poporul român a rămas afară de cetate. A rămas să mai ducă jugul greu al robiei trupești și sufletești încă trei veacuri de-a rîndul...

Acum însă, în 1 Decembrie a intrat în capitala Ardealului sufletul neamului. Și acesta-i faptul ce ne chezășuiește că biruința noastră e veșnică. A intrat întreg poporul..., au intrat toți stăpîniți de același sentiment, de același gînd, de același îndemn, de aceeași voință. A intrat sfînta unitate națională, conștiința limpede și puternică, izvorîtă din genuna vremii, sfințită de sînge curat, întărită cu zidurile suferinței și răbdării lui Iisus.

Căci gonit a fost sufletul neamului, prins și judecat la moarte pe cruce. Greul a fost drumul crucii spre Golgota, chinuitoare și rușinoasă răstignire între tîlhari. Și l-au îngropat în bezna temnițelor umede.

A trebuit să vină uraganul ce sfărîmă și învie, ce zdrobește și crează. Zdrobește și risipește minciuna, nedreptatea, omoară nelegiuirea și învie dreptatea și libertatea. S-a cutremurat întreg pămîntul, catapeteazma împărăției a crăpat, porțile iadului s-au zdrobit, tainițele de chin s-au deschis și sufletul neamului a înviat în strălucire dumnezeiască și păzitorii temnițelor au orbit de puterea luminei.

Poporul român din Ardeal, Banat, din vechea Crișană și Maramureș a intrat în Bălgrad, stăpînit de conștiința vie a unității noastre naționale. De la opincă pînă la vlădică, toți erau mînați de gîndul mare și voința sfîntă să întemeieze aici România mare, să dea făptură veșnică visului care ne-a robit de veacuri sufletul. Căci nu este astăzi român în largile hotare ale pămîntului strămoșesc, care să nu fie copleșit de marea voință de a fi unit cu toți frații sub o singură stăpînire națională.

Bălgrad

(Din „T. R." nr. 129 din 17/30 Nov. 1918)

Pe cînd ajunge numărul acesta în mîinile cititorilor, reprezentanții națiunii noastre române vor fi în Bălgrad, în biserica Domnului, cîntînd: „Mîntuire a trimis Domnul poporului său".

Veacuri de-a rîndul am strigat către Domnul în necazurile noastre: „Doamne al puterilor, fii cu noi, căci pe altul afară de Tine ajutor întru necazuri nu avem". Și Dumnezeu și-a întors fața spre noi.

De aceea ne vom aduna în biserica noastră, în vechea noastră mitropolie din Alba Iulia și vom înălța către Domnul inimile noastre, cuvinte de mulțumire vom trimite spre cer, căci „ce vom răsplăti Domnului pentru toate cîte a făcut nouă?"

La anul 1648 era în scaunul mitropolitan un bărbat cucernic, smerit, chemat a conduce biserica românească. Legat de mîini și de picioare în cătușile și obezile celor 15 puncte, mitropolitul de atunci, Simion Ștefan, s-a știut înălța peste vremuri și să enunțe unitatea noastră în limbă. La anul 1648 s-a tipărit pentru prima dată în limba noastră românească Sfînta Scriptură...

La Bălgrad s-a făcut astfel unirea în limbă a tuturor românilor resfirați prin munte țări. Tot în Bălgrad se săvîrșește unirea noastră, a tuturor românilor sub o singură stăpînire națională

Unirea cea mare

Crearea statului național român unitar, prin unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918, reprezintă împlinirea unei aspirații de veacuri spre unitate a poporului din spațiul carpato-danubio-pontic.

Întreaga istorie a poporului nostru este străbătută ca un fir roșu de două caracteristici principale: continuitatea de viețuire pe teritoriul fostei Dacii și unitatea de limbă, cultură, tradiții și credință. Deși despărțite veacuri în șir prin hotare politice nefirești, cele trei Țări românești medievale: Țara Românească, Transilvania și Moldova, la care se adaugă și Dobrogea, au fost unite printr-un șir nesfîrșit de relații economice, politice, culturale și mai ales bisericești.

Datorită acestor relații frățești, prima unire românească, realizată de Mihai Viteazul, apare ca un act întru totul firesc. Unirea realizată de acela care s-a intitulat „din mila lui Dumnezeu domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată țara Moldovei", a lăsat urme adînci în conștiința generațiilor viitoare, din secolele XVII—XVIII. Pe de o parte, se intensifică legăturile economice, culturale, politice și bisericești, iar pe de altă parte, conștiința unității apare acum ca o adevărată doctrină politică în scrierile marilor cronicari și istorici: Grigore Ureche, Dimitrie Cantemir, Miron Costin, Constantin Cantacuzino Stolnicul, Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ion Budai Deleanu, episcopul Chesarie al Rîmnicului și atîția alții.

De pildă, Constantin Cantacuzino Stolnicul scria: „Însă românii înțeleg nu numai ceștia de aici (din Muntenia), ci și din Ardeal carii încă mai neaoși sînt, și moldoveni, și toți cîți într-altă parte se află și au această limbă... tot români îi ținem, că toți aceștia dintr-o fîntînă au izvorît și cură". Iar învățatul domn moldovean Dimitrie Cantemir a consacrat o lucrare specială acestei probleme: „Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor", scriind între altele că românii care au fost „din descălecatul de la Traian, de-atunci întrînsa (Dacia) așezîndu-să într-aceeași și pînă acum necontenit lăcuiesc". Iar dacă vrem să cităm un teolog care a ridicat această problemă, gîndul ni se îndreaptă spre vrednicul mitropolit Varlaam al Moldovei, care își intitula Cazania din 1643 carte românească de învățătură, scriind drept prefață, un frumos „cuvînt împreună către seminția românească". Circulația cărților bisericești dintr-o parte și cealaltă a Carpaților, a dascălilor, a zugravilor de biserici, a călugărilor, preoților și ierarhilor, au contribuit în egală măsură la întărirea conștiinței unității de neam. Mișcările demografice interromânești, foarte puternice mai ales în veacul al XVIII-lea, cînd asuprirea națională și confesională a atins punctul maxim, a fost un alt factor care a contribuit la întărirea acestei conștiințe. În această epocă s-a ajuns la înlocuirea termenilor de moldovean, muntean, ardelean cu acela de român, la prefacerea treptată a termenilor de neam în națiune și a celor de Moldova și Țara Românească în cuvîntul comun *România*.

De aceea scria învățatul, fiu de preot din Cigmău, Ion Budai Deleanu, că „neamul românesc face în Dacia o națiune de frunte", fiind convins că a sosit timpul să se alcătuiască „o singură domnie" sub numele „România". În acest context, memoriile episcopului Inochentie Micu — în care sublinia originea noastră română și continuitatea noastră pe teritoriul fostei Dacii — au constituit momente importante în lupta pentru realizarea idealului național. De pildă, în 1848, revoluționarii români de pretutindeni își făceau doruri identice de „unire a întregului neam românesc" într-o „Românie independentă", iar cei circa 40.000 de participanți la marea Adunare de la Blaj își exprimau deschis dorința: „Noi vrem să ne unim cu țara".

Marile idealuri proclamate de revoluție au intrat de atunci și mai mult în conștiința mulțimilor. La 24 ianuarie 1859 s-a făcut un prim pas spre realizarea unității de stat, prin dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, care a dus la constituirea statului independent România. De acum înainte, privirile tuturor românilor din teritoriile aflate sub dominația străină se îndreaptă cu încredere spre România, cu speranța realizării unității statale-politice depline. Această dorință de unitate statală a românilor a fost dovedită și mai convingător în 1877, prin proclamarea independenței de stat a României, consfințită prin sacrificiile materiale ale românilor de pretutindeni și prin jertfele de sînge ale ostașilor români. Revenirea Dobrogei la România în 1878 a constituit un alt pas spre unitate. Cunoscutul „Memorandum" înaintat de românii transilvăneni Curții din Viena în 1892, prin care s-a dezvăluit opiniei publice europene modul de oprimare al românilor, a constituit un nou prilej de manifestare a solidarității românești.

În preajma intrării României în primul război mondial, voința și dorința de unire erau pe buzele tuturor De aceea, în august 1916, România n-a intrat în război cu gînduri de cucerire de teritorii străine, ci din dorința de întregire națională și statală. Aspirațiile poporului spre unitate au fost exprimate în declarațiile politice ale vremii, în presă, în manifestații publice, în entuziasmul în care au fost primiți ostașii români în Transilvania în prima fază a războiului. Entuziasmul popular românesc și încrederea în izbăvire și unire n-au putut fi oprite nici în a doua fază a războiului cînd două treimi din teritoriul României au fost cotropite de armatele austro-ungare și germane și cînd s-au luat atîtea măsuri represive împotriva românilor transilvăneni.

Spre sfîrșitul anului 1918, datorită evenimentelor petrecute pe plan internațional, în Transilvania s-a desfășurat o adevărată mișcare de masă românească în favoarea unirii. La 12 octombrie 1918, Comitetul național român din Transilvania, întrunit în Oradea, proclama dreptul poporului român la autodeterminare. La 18 octombrie, un parlamentar român citea în Parlamentul din Budapesta celebra Declarație de autodeterminare, o adevărată decizie prin care națiunea română își asuma dreptul de a-și hotărî singură soarta. Timp de cîteva săptămîni, Consiliul național — cu sediul în Arad — a exercitat guvernarea asupra teritoriilor transilvănene locuite de români. În același timp, națiunea română și-a constituit propriile ei organe politico-administrative, consiliile naționale locale.

La 18 noiembrie Consiliul Național Român convoca Marea Adunare națională de la Alba Iulia, pe data de 1 decembrie 1918. În această memorabilă zi, cei 1228 delegați oficiali au decretat solemn unirea românilor din Transilvania și Banat cu România. Cei peste o sută de mii de participanți, adunați pe Cîmpul lui Horia, au aprobat, în urale nesfîrșite, ca într-un adevărat plebiscit popular, istorica hotărîre adoptată atunci. Visul de aur al românilor era săvîrșit astfel prin lupta maselor largi populare, realizarea statului național unitar fiind opera întregii națiuni române.

Acum, la împlinirea a 65 de ani de la realizarea acestui act epocal din istoria bimilenară a Patriei, ne plecăm frunțile în fața memoriei celor ce au luptat pentru unitate, aducîndu-le prinosul nostru postum de recunoștință și venerație. În același timp ca români, ca fii ai acestui pămînt binecuvîntat, ca urmași ai marilor eroi care ne-au făurit țara, să le urmăm exemplul luminos al vieții lor de dăruire pentru patrie și pentru viitorul măreț al neamului nostru românesc.

LUCIAN FĂGĂRĂȘANUL
Episcop-vicar

Preoţimea din Eparhia Oradiei sprijină acţiunea pentru pace a poporului român

În cursul ultimelor luni au avut loc pe întreg cuprinsul ţării, de la o margine la alta a ei, mari manifestaţii, mitinguri şi adunări pentru pace. Au luat parte la aceste manifestări tineri şi bătrîni, femei şi bărbaţi, oameni de la sate şi de la oraşe, din fabrici şi întreprinderi, oameni de ştiinţă şi cultură, cu un cuvînt întregul popor, pentru ca să spună un hotărît NU împotriva războiului atomic, care ameninţă însăşi existenţa omenirii şi să-şi exprime voinţa fermă de pace.

În acest context şi preoţimea de pe meleagurile bihorene, sătmărene şi sălăjene a primit cu căldură şi şi şi-a exprimat totala adeziune la marea iniţiativă de pace şi dezarmare a ţării noastre, exprimată prin Apelul pentru dezarmare şi pace al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, în cadrul conferinţelor bisericeşti ţinute în cele trei judeţe: în data de 2 noiembrie la Oradea, în 9 noiembrie la Zalău şi în 15 noiembrie la Satu Mare, fiind prezidate de Prea Sfinţia Sa Dr. Vasile Coman.

În luările de cuvînt ale Prea Sfinţiei Sale şi ale celor 67 de preoţi care au vorbit, a fost evidenţiată vocaţia de pace a poporului nostru, ataşamentul sincer al Bisericii Ortodoxe Române la năzuinţele de libertate şi unitate ale tuturor fiilor pămîntului românesc, ca şi spiritul ecumenist de care sînt animaţi slujitorii Bisericii noastre.

Prea Sfinţia Sa a spus între altele, la întrunirea clerului pentru pace din Oradea: „Conferinţele preoţeşti din această lună au un caracter deosebit. Este pentru prima dată, în ultimii zece ani, cînd preoţimea ortodoxă se află adunată în Conferinţă comună pe judeţe. Însemnătatea acestor conferinţe nu constă însă, numai în caracterul lor exterior, ci mai ales în conţinutul lor. Avem bucuria şi cinstea să ne exprimăm alături de întregul nostru popor gîndurile, sentimentele şi hotărîrea noastră fermă în apărarea cauzei sfinte a întregii omeniri: „Pacea."

„Nici cînd omenirea nu s-a aflat într-un moment atît de dramatic ca cel din zilele noastre. În timp ce se dezvoltă cursa înarmărilor într-un ritm atît de vertiginos, în timp ce se cheltuiesc miliarde de dolari pentru fabricarea de arme atomice, rachete cu rază medie de acţiune şi se amplasează în Europa, în acelaşi timp se înmulţesc conflictele între popoare, s-a răcit dragostea între oameni şi o mulţime de oameni nu au ce mînca sau sînt bîntuiţi de boli."

„Peste tot apare nesiguranţa. frica şi imaginea unui război nuclear care echivalează cu un adevărat cataclism."

„Datorită acestui fapt epoca noastră este dominată de cea mai mare mişcare pentru apărarea păcii, pentru salvgardarea vieţii omeneşti. Oamenii vor să trăiască. Nu vor să moară. Ei iubesc viaţa, nu moartea."

În continuare Prea Sfinţia Sa a arătat ce a însemnat continentul nostru în civilizaţia lumii şi ce ar putea fi acest continent în urma unui război, purtat în condiţiile de astăzi.

Referindu-se la vocaţia de pace a poporului nostru Prea Sfinţia Sa a spus: „Dintotdeauna poporul nostru a fost profund ataşat ideilor păcii, bunei înţelegeri, colaborării cu alte popoare. N-a rîvnit la pămîntul altuia."

Prea Sfinţia Sa a vorbit despre acţiunile pentru pace, pornite din iniţiativa Preşedintelui ţării Domnul Nicolae Ceauşescu cît şi de marea şi strălucita acţiune lansată prin Apelul pentru dezarmare şi pace al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste în urma căruia au avut loc în ţara noastră mari mitinguri pentru pace şi dezarmare.

Trecînd apoi la aspectul religios al acţiunilor pentru pace, Prea Sfinţia Sa a spus: „Privită în lumina învăţăturii creştine, dorinţa de pace şi strădania oamenilor pentru aşezarea şi apărarea ei este o componentă a mesajului adus în lume de însuşi Fiul lui Dumnezeu.

Pacea pe pămînt este un deziderat în care se întîlneşte speranţa creştină cu făgăduinţa evanghelică. Biserica este rînduită ca să împlinească în lume însăşi lucrarea întemeietorului ei şi să vestească neîncetat imnul păcii şi al bunei învoiri între oameni şi popoare".

Prea Sfinţia Sa a arătat în continuare că ideia de pace străbate ca un fir de aur paginile Sfintei Scripturi, atît în Vechiul cît şi în Noul Testament.

„În lumina Noului Testament pacea are trei înfăţişări, aşa după cum este exprimată şi în cult: pacea ca dar dumnezeiesc, adusă de Iisus Hristos sau pacea de sus... Pacea ca stare sufletească, ca liniştea sufletului şi pacea cu oamenii, cu toţi oamenii, fără nici o deosebire."

Totodată, Prea Sfinţia Sa a arătat felul cum Sfinţii Părinţi şi scriitori bisericeşti au înţeles pacea şi au sădit-o în sufletele credincioşilor.

Biserica noastră a vestit şi vesteşte pacea prin o mulţime de acţiuni pe care le-a manifestat Biserica ortodoxă atît în ţară cît şi în diferite foruri bisericeşti internaţionale.

În încheiere Prea Sfinţia Sa a spus: „În îndoita noastră calitate de slujitori ai Evangheliei păcii şi de fii buni ai patriei noastre dragi, făgăduim că ne vom face datoria de a sluji acest măreţ şi sfînt ideal al păcii."

„Vom îndemna pe credincioşii noştri să intre în rîndurile celor ce iubesc şi zidesc pacea şi să muncească cu sîrguinţă pentru înflorirea scumpei noastre patrii."

Preotul Ioan Negroiu, consilier eparhial, a spus la rîndul său: „Marile manifestări pentru pace şi dezarmare la care participă în aceste zile întregul nostru popor, ca şi ecoul internaţional al Apelului sînt o demonstraţie în plus a justeţei eforturilor pentru pace promovate de ţara noastră. Tineri şi bătrîni, bărbaţi şi femei, muncitori, ţărani, intelectuali indiferent de naţionalitate sau de credinţă religioasă participă la acest vibrant marş al păcii".

Preotul Hinsu Ioan a arătat: „Am venit azi aici cu gîndul de a arăta prin grai deplina adeziune a preoţimii şi a credincioşilor pe care-i păstorim la toate acţiunile pentru pace iniţiate de conducerea de stat."

„Nu putem sta nepăsători, nu ne putem culca liniştiţi cînd ştim cît armament se află pe continentul nostru şi cînd ştim că se mai intenţionează a mai fi aduse şi amplasate aici noi rachete cu rază medie de acţiune. Nu dorim aceasta! Nu vrem război! Nu vrem arme cu rază medie de acţiune. Dar vrem cu toată fiinţa — pace, o pace cu rază maximă de acţiune, care să înconjoare globul şi să adune în hora ei întreaga omenire."

La fel s-a pronunţat şi protopopul Ioan Ţolescu: „În Sfînta Scriptură aflăm multe îndemnuri actuale pentru necesitatea şi binefacerile păcii, a spus el. Dumnezeu a făgăduit încă din Legea Veche: „Voi trimite pace pe pămîntul vostru şi nimeni nu vă va tulbura" (Levitic 26, 6). Acesta este menirea preoţimii noastre de a fi activă şi de a promova pacea. De aici şi îndatorirea de a spune un Nu hotărît războiului şi un Da şi mai hotărît păcii."

Preotul Vasile Sabău a spus: Viaţa şi pacea sînt drepturi fundamentale ale fiinţei umane, sînt aspiraţii supreme ale întregii omeniri şi noi sîntem datori să respectăm, să iubim, să ocrotim şi să apărăm viaţa şi pacea prin toate mijloacele noastre cu adevărat paşnice. Ştim cu toţii că viaţa şi pacea sînt daruri sfinte pe care le-am primit de la Dumnezeu şi avem dreptul de necontestat de a ne bucura de ele şi a le apăra cînd este cazul. Dreptul nostru la viaţă se asigură prin apărarea păcii, iar dreptul la pace este însuşi dreptul la existenţă şi libertate."

Prot. Victor Tăut a afirmat şi el: „Clerul şi credincioşii Bisericii Ortodoxe Române, pe baza învăţăturii Sfintei Scripturi şi cu bogata lor experienţă acumulată în trecutul lor, sînt deplin conştienţi de importanţa păcii. Noi sîntem solidari cu întregul nostru popor şi luăm parte la toate strădaniile pentru zidirea unei vieţi noi în ţară şi pentru apărarea păcii în lume. Ne rugăm la Sfintele Altare şi muncim pentru înfrumuseţarea localităţilor unde trăim — de aceea avem nevoie de pace. Avem copii şi vrem să trăiască — vrem să le asigurăm o viaţă fericită, pentru aceasta sprijinim Apelul pentru dezarmare şi pace." Preotul Ioan Ghiurco la fel s-a pronunţat: „Ca oameni ai credinţei noi ştim că pacea nu este numai un dar oferit nouă în mod gratuit de Dumnezeu, ea este şi un rezultat al eforturilor umane şi al conlucrării omului cu harul lui Dumnezeu. Aceasta include acţiuni angajante din partea noastră. Să sădim în sufletele credincioşilor sentimentul de iubire pentru om, sentimentul de pace."

Prot. Costache Mirea a spus: „Trăim şi ne rugăm pe aceste meleaguri credincioşi de diferite culte, dar vremea a dovedit că toţi avem nevoie de pace, de linişte. Am văzut urmările celui de-al doilea război mondial şi de aceea mă rog mereu ca Dumnezeu să ne ferească de o nouă încleştare care ar însemna sfîrşitul vieţii pe planeta noastră. Sînt din toată fiinţa alături de cei ce îşi dau adeziune faţă de marea iniţiativă a Preşedintelui ţării".

Prot. Nicolae Blaga: „Ca slujitori ai altarelor străbune ne rugăm şi cerem lui Hristos Domnul să potolească pe marea vieţii, furtuna ce s-a iscat, dar e nevoie a şi activa pentru aceasta, aşa după cum cerem lui Dumnezeu să ne dea prin muncă, pîinea cea de toate zilele."

Diacon Dr. Teodor Savu, inspector eparhial, a spus: „Aderarea noastră a slujitorilor Bisericii ortodoxe române în frunte cu ierarhii la acţiunile şi apelurile de pace ale ţării noastre, este pentru noi un lucru foarte firesc, din moment ce tocmai pacea şi împăcarea constituie esenţa învăţăturii creştine, a Bisericii creştine, a creştinismului. Aceasta este şi mai valabilă la preoţii ortodocşi români, pentru că ei slujesc un popor care în trecutul lui a avut o continuă vocaţie pentru pace."

Acestea au fost cîteva idei exprimate de vorbitori. Din ele a reieşit clar totala adeziune a preoţimii de pe aceste meleaguri la Apelul pentru dezarmare şi pace al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, pornit din mintea clarvăzătoare şi conştiinţa răspunderii pentru destinele şi viitorul poporului nostru a Domnului Preşedinte al Republicii, Nicolae Ceauşescu.

Preoţimea a mărturisit şi de data aceasta iubirea sa de patrie şi s-a arătat gata să slujească idealurile şi năzuinţele de dreptate, independenţă, pace şi prosperitate ale poporului nostru.

Pr. *Lucian Augustin*

Semnalăm... Semnalăm...

● *Se ştia mai de demult, dar Corneliu Albu dovedeşte încă o dată (Luceafărul nr. 28, 1983, p. 3), că* ION CREANGĂ *a fost „VLĂSTAR AL BĂJENARILOR NĂSĂUDENI". Aceşti strămoşi au trecut în Moldova în secolul al XVIII-lea, „vrînd să scape de cătănie, de iobăgie şi de papistăşie", îndemnaţi de un hrisov al mitropolitului Iacob Stamate din 1756, (el însuşi transilvănean băjenit), care le garanta locuri de muncă în Moldova şi de călugărul Sofronie care a activat mai ales în părţile Năsăudului şi care, între trecerea munţilor şi trecerea la uniaţie, o propovăduia pe cea dintîi.*

● *TRANSILVANIA (nr. 8/1983, p. 39—40), publică cinci poezii frumoase de George Alexe din Detroit, S. U. A., poetul bucurîndu-se de o frumoasă prezentare semnată chiar de redactorul-şef Mircea Tomuş. George Alexe, plecat din Bucureşti după serioase studii de teologie şi stabilit în America, a rămas mereu cu sufletul acasă. Publică acolo o revistă de mare prestigiu, COMUNIUNEA ROMÂNEASCĂ (Romanian Communion), reuşind să convingă că România se întinde pe spaţiul istoric geografic din Europa, dar şi pe spaţiul limbii şi simţirii româneşti de pretutindeni, unde bate o inimă de român!*

● *Revista craioveană RAMURI (9, 1983, p. 7), prezintă sub semnătura lui Al. Mitru şi sub titlul ÎNCEPUTURILE CULTURII NOASTRE, teza de doctorat a Î. P. S. Nestor Vornicescu, Mitropolitul Olteniei, care tratează despre* Primele scrieri patristice româneşti.

● *Semnalăm o carte recentă, prin care Corneliu Albu, merge PE URMELE LUI ION-INOCENŢIU MICU-KLEIN (Editura Sport-Turism, 1983), unul din marii români ai secolului XVIII (1692—1768), tribun şi profet al neamului, dezamăgit în speranţele lui atît de Roma catolică, pretinsă protectoare şi angajată să protejeze cel puţin pe clericii care au urmat-o la 1700, cît şi de habsburgii de la Viena. A murit în exil, la Roma, credincios idealului naţional şi poporului său din Transilvania şi de pe tot cuprinsul spaţiului românesc.*

● *TRANSILVANIA (nr. 6, 1983), acordă un spaţiu larg centenarului* Onisifor Ghibu, *sub semnături ca: Nadia Nicolescu, Adriana Ghibu, G. Nistor, Nicolae Jurca, Vasile Ciobanu. Se ştie că O. Ghibu a fost elev al Seminarului „Andreian" din Sibiul nostru, apoi profesor al aceleiaşi şcoale, şi în cele din urmă preot, hirotonit la Huşi de episcopul Nicodim, spre a nu fi obligat să se înroleze într-o armată care nu era a sufletului său. Se ştie mai puţin însă că, în 1916, autorităţile maghiare din Transilvania l-au condamnat, totuşi la moarte, obligîndu-l la un exil care l-a apropiat de moldoveni (la Iaşi şi Chişinău), pe care i-a iubit mult şi cărora le-a consacrat ani de muncă şi dăruire.*

● *Destinul acelei opere unice şi extraordinare pe care poporul a numit-o după autorul ei, CAZANIA LUI VARLAAM, şi pe care autorul însuşi a numit-o frumos, la 1643, CARTE ROMÂNEASCĂ DE ÎNVĂŢĂTURĂ, continuă să preocupe pe cercetători şi astăzi. Astfel la Cluj-Napoca, în editura Arhiepiscopiei a apărut de curînd o carte masivă: CAZANIA LUI VARLAAM ÎN TRANSILVANIA.* Prefaţată *de Virgil Cândea şi cu un* Cuvînt înainte *de Î. P. S. Mitropolit Teofil Herineanu, cartea cercetează mai multe de 350 de exemplare găsite astăzi pe aceste meleaguri, dovadă de netăgăduit a circulaţiei cărţilor româneşti peste Carpaţi, în ambele sensuri, din cele mai vechi timpuri. Căci a circulat cartea, dar a circulat în acelaşi timp şi interesul pentru carte românească, stare de spirit care atestă setea de cultură şi de lumină în limba strămoşilor, peste tot şi mai ales aici, în Transilvania. Din 470 de pagini de text, 169 sînt studiu, iar 301 reproduc însemnări, adevărate comori şi surse care fără îndoială, intrate acum în circuitul informaţiei, vor mai face încă istorie.*

● *Aflăm din rubrica „Faptul divers" din Scînteia (14 oct. 1983, p. 4) ,semnată de Petre Popa, că în părţile Mureşului, în Transilvania, s-au descoperit* de curînd *alte 23 de exemplare originale ale „Cazaniei" lui Varlaam, 2 exemplare din „Evangheliarul" tipărit de Antim Ivireanul şi 1 „Ceaslov" tipărit la Iaşi, la sfîrşitul secolului al XVIII-lea. Evident ele au ajuns aici încă din vremea tipăririi lor, contribuind alături de multe altele la menţinerea şi consolidarea unităţii de limbă şi de neam a celor trei provincii surori, româneşti. Carpaţii n-au despărţit niciodată pe fraţii cărora, dimpotrivă, le-a menţinut dîrzenia şi durata ca o coloană vertebrală de granit neînvins.*

● *A apărut de curînd, SPIRITUALITATE ŞI ISTORIE LA ÎNTORSURA CARPAŢILOR, Buzău, 1983, 2 volume cu colaborări prestigioase din domeniul istoriei artei arheologiei teologiei, sub îngrijirea Dr. Antonie Plămădeală. Cartea se află la librăria Arhidiecezană din Sibiu.*

● *În revista INTERNATIONAL REVIEW OF MISSION (vol. LXXII, nr. 288, oct. 1983) a apărut un extras din referatul Maicii Eufrasia Poiană de la Mănăstirea Dealu, ţinut la a VI-a Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, care a avut loc la Vancouver (iulie—august 1983). Tot acolo a apărut un comentar intitulat „Credinţa ca sursă a mărturiei creştine", scris de preotul Nicolae Apostola din cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din S. U. A.*

● *Radu Creţianu publică în REVUE ROUMAINE D'HISTOIRE (nr. 3, 1983, p. 261—266), un studiu care se ocupă de* „Portretul lui Jupân Preda de la Mănăstirea Xenofon (Muntele Athos). *Autorul demonstrează că e vorba de portretul lui Preda Craiovescu, fiul lui Pârvu şi frate cu Neagoe Basarab, pornind şi de la asemănarea dintre portretul de la Mănăstirea Xenofon cu portretul lui Neagoe Basarab de la Mănăstirea Curtea de Argeş.*

● *Între 12 mai şi 13 iunie 1983, S. S. Patriarhul Ignatie al Antiohiei a făcut o lungă călătorie în Occident, vizitînd Bisericile din Italia, Elveţia, Marea Britanie şi Franţa. La Roma a avut întrevederi cu Papa Ioan Paul al II-lea, la Londra cu Arhiepiscopul de Canterbury Robert Runcie, la Geneva cu secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor Dr. Philip Potter, iar în Franţa cu Preşedintele Republicii şi Primarul Parisului. A vorbit la catedrala Notre-Dame şi s-a întreţinut cu Cardinalul Lustiger, Arhiepiscop al Parisului.*

ANTONIE DE LA PRISLOP

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACŢIE: Dr. *Antonie Plămădeală*, Mitropolitul Ardealului — preşedinte; *Lucian Făgărăşanul*, Episcop-vicar — vicepreşedinte; Pr. prof. Dr. *Dumitru Abrudan* — redactor responsabil; Prof. Dr. *Aurel Jivi* — redactor adjunct; Arhid. *Gheorghe Papuc*, Pr. prof. Dr. *Mircea Păcurariu* — membri; tehnoredactor: Diac. *Ezechil Oancea*; corector: Pr. *Vartolomeu Constantinescu*.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P. O. Box 136 - 137 — telex: 11226, Bucureşti, str. 13 Decembrie nr. 3.

ABONAMENTUL pe un an: 100 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2 Taxa poştală plătită în numerar Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |